H3N קָטִיל KAATIIL-NOMINEJA

(adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana)

(päivitelty 3.3.2023)

H3 HEPREA SANASTOT https://gen.fi/h3.html
H3N NOMINITYYPPEJÄ https://gen.fi/h3n.html
H3N קָטִיל kaatiil-nomineja (adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana)
https://gen.fi/h3n-kaatiil.html

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
1. Johdanto
2. Kaatiil-nomineja
2.1 Adjektiiveja
2.2 Tehtävä- ja asemanimikkeitä
2.3 Maanviljelysanoja

0. DOKUMENTTEJA

H2 HEPREA JUURET JA SANAT https://gen.fi/h2.html
H4N Nominityypit, johdanto
https://gen.fi/h4n-nominityypit-johd.html
H9 HEPREA VERBITAULUKOT https://gen.fi/h9.html

Academy of the Hebrew Language (AHL, Heprean kieliakatemia)
https://hebrew-academy.org.il/
Aspinen, Mika: Raamatun heprean kielioppi (MA). Finn Lectura 2011
Judah ha-Nasi
https://en.wikipedia.org/wiki/Judah_ha-Nasi#
Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja (MLH). Finn Lectura 2010
Milon Even-Shoshan (EShM). Vol. 1–6. Hamilon Hechadash 2003

1. JOHDANTO

- kaatiil-nominit ovat lähtökohtaisesti adjektiiveja, joista monet ovat kuitenkin substantivoituneet
- kaatiil-substantiivit ilmaisevat usein henkilön tehtävää tai asemaa
- jotkut kaatiil-substantiivit ovat maanviljelyyn liittyviä sanoja
- kaatiil-nominit kuuluvat infiksinominien eli sisäliitenominien luokkaan

2. KAATIIL-NOMINEJA

2.1 ADJEKTIIVEJA

חָסִיד חסיד

adj. & subst. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (32x)

- 1. adj. liittouskollinen, armollinen
- 2. mask. hurskas

√חסד olla liittouskollinen, hurskas

יָמִין ימין

adj. & subst. & adv. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (139x)

- 1. adj. oikea (≠ vasen), oikealla tai etelän puolella oleva
- 2. fem. oikea käsi
- 3. mask. oikea, etelä
- 4. adv. oikealla, oikealle, etelään päin

√ימן olla oikealla puolella

כָּלִיל כליל

adj. & subst. & adv. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (15x)

- 1. adj. täydellinen, täysi, kokonainen
- 2. mask. kokonaisuhri
- 3. adv. kokonaan, täysin

√כלל olla täydellinen, kokonainen, täydellisen kaunis

נָעִים נעים

adj. & subst. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (13x)

- 1. adj. miellyttävä, ihana, suloinen, mukava
- 2. mask. mon. hyvä maaperä (Ps16_6)
- 3. mask. mon. onnellisuus (Job36_10)

סָבִיב סביב

*adj., adv. & subst. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (334x)

- 1. adv. ympärillä, lähistöllä, reunalla, laidalla
- 2. mask. & fem. mon. ympäristö, naapurit, kiertokulku

צָעִיר צעיר

adj. & subst. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (22x)

- 1. adj. pieni, vähäinen, heikko, nuorempi (sisarus)
- 2. mask. mon. alaiset, palvelijat

2.2 TEHTÄVÄ- JA ASEMANIMIKKEITÄ

אָסִיר אסיר

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (12x) vanki

√אסר sitoa, ottaa vangiksi

מָשִׁיחַ משיח

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (39x) voideltu; Messias, Kristus, Voideltu

- patriarkat, kuninkaat, profeetat, papit asetettiin voitelemalla virkaansa. Voitelun kautta he saivat Pyhän Hengen, jonka avulla, voimalla ja johdossa he saattoivat hoitaa virkaansa. Voitelu on esikuva kristillisestä kasteesta, jossa Jumala antaa armosta lahjaksi Pyhän Hengen.

√משח mashach (70x) voidella

נָבִיא נביא

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (315x) profeetta, "(Jumalan puheen) kanava"

√נבא toimia kanavana: profetoida

נָגִיד נגיד

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (44x) johtaja, ruhtinas, päällikkö, hallitsija, päämies, "päätösten ilmoittaja"

√נגד higid (369x) hif. ilmoittaa, kertoa, huf. tulla ilmoitetuksi, saada tietoonsa (verbi)

נָזִיר נזיר

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (16x)

- 1. nasiiri
- 2. ruhtinas, päämies
- 3. leikkaamaton, hoitamatta jätetty

√נזר erottaa/vihkiä tehtävään

נָשִׂיא נשיא

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (133x)

- 1. (129x) heimon päämies, ruhtinas, "(kansan eteen) nostettu/nouseva"
- 2. (4x) sumu, usva, pilvi, "ylös nouseva/kohoava"

יְהוּדָה הַנָּשִׂיא יהודה הנשיא

Jehuda Hanasi, ruhtinas/prinssi Juuda [135–217], kokosi kirjalliseen muotoon siihen asti pääosin suullisena perimätietona olleet rabbien opetukset. Tätä Talmudin vanhinta hepreankielistä osaa kutsutaan nimellä Mishna eli "toistaminen, so. toistamalla ulkoa opeteltu".

Mishnan kokoamisvuodeksi on ilmoitettu 189 jKr., joka oli seleukidisen ajanlaskun vuosi 500. Hepreankielinen Mishna muodostaa Talmudin ytimen, jota on myöhemmin täydennetty arameankielisillä selityksillä. Näitä myöhempiä lisäyksiä kutsutaan nimellä Tosefta eli "(aram.) jatkaminen, lisääminen".

Kristus on nostettu kansan eteen ristille, jossa hän on kantanut meidän syntimme ja vienyt ne pois Isän edestä, upottanut ne armomeren pohjaan. Vapahtajamme on helatorstaina noussut "pilviin" eli taivaaseen Isän luokse. Ja vielä kerran Herramme on nouseva ylös

tuomitsemaan kaikki maan kansakunnat, elävät ja kuolleet, pienet ja suuret.

פָּלִיט פליט

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (19x) pakolainen, pakoon päässyt, karkuri

√פלט paeta, päästä pakoon, pi. pelastaa

פָּקִיד פקיד

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (13x) virkamies, valvoja, NH virkailija

√פקד tehdä tarkastusmatka/visitaatio: vierailla, tarkastaa, pitää huolta; kostaa, rangaista

שָׂכִיר שכיר

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (18x) palkkalainen, päiväpalkkalainen, palkkasoturi

√שכר שׂכר palkata, ottaa palvelukseen

2.3 MAANVILJELYSANOJA

אָסִיף אסיף

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (2x) elonkorjuu

√אסף koota, kerätä kokoon/talteen

בָּצִיר בציר

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (7x) viininkorjuu

√בצר korjata viinisato

זָמִיר זמיר

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (1x) viiniköynnöksen leikkaaminen

√זמר suojella elämää: v. soittaa, laulaa soitinten säestyksellä; karsia viiniköynnös

חָרִישׁ חריש

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (3x) kyntäminen

√חרש kyntää

קָצִיר קציר

mask. [kaatiil-nom.: adj., tehtävä/asemanimike, maanviljelysana] (49x) sadonkorjuu, viljan leikkuu

√קצר lyhentää, korjata satoa eli leikata vilja lyhyeksi